Balassa-Gyarmat, 1890. julius 27. 30. szám. XVIII-ik évfolyam.

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.
Előfizethetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamátiók és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan egyezöltetnek.
Bélyeg minden beigtatásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sor: 20 kr.

Nógrádvármegye üdvözlő felirata Mária Valéria királykisasszony esküvője alkalmára.

Felséges Császár és Apostoli Király!
Felséges Császárné és Apostoli Királyné!
Legkegyelmesebb Urunk és Asszonyunk!

Egy örömhir futotta végig Magyarországot Kárpátoktól Adriáig; visszhangozzák azt hazánk bérczei és mint napsugártól elevenedik meg tőle a nagy rónaság; paloták és kunyhók lakosainak hű szivei egyaránt fennen dobognak, mert Felséges Királyunk és Királynénk legkegyelmesebb Urunk és Asszonyunk szülői szivét, a Fenséges gyermek láttára a legmagasztosabb, a legszentebb örömérzet fogja el.

Mária Valéria Főherczegnő Ő Császári és Királyi Fensége házassági frigye alkalmából, mi is alattvalói hódolattal tesszük le legalázatosabb üdv kivánatainkat a legmagasabb trón zsámolyára és kérjük a Mindenható Isten áldását az egybekelendő Fenséges pár Ő Császári és Királyi Fenségeikre.

Mivel pedig legforróbb óhajtásunk az, hogy Felséges Urunkat Királyunkat és Felséges Királyasszonyunkat ért ezen családi boldogság emléke necsak szeveinkben éljen, de alattvalói hódolattal táplált ezen örömérzet emlékezete késő utódok számára is megőrizve maradjon; azon legalázatosabb kérelemmel járulunk Felséges Urunk és Királyunk legmagasabb szine elé, mikép legkegyelmesebben megengedni kegyeskedjék, hogy Balassa-Gyarmaton, vármegyénk székhelyén épitendő közkórházunkat „Mária Valéria közkórház"-nak nevezhessük el.

Kelt B.-Gyarmaton, Nógrádvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi Pünkösd hava 30-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

A legmélyebb hódolattal

Felséges Császár és Apostoli Király!
Felséges Császárné és Apostoli Királyné!
Legkegyelmesebb Urunk és Asszonyunk!

legalázatosabb szolgái és alattvalói.
Nógrádvármegye közönsége nevében:

Scitovszky János,
alispán.

* * *

Az üdvözlő felirat, mely Tihanyi Ferencz főjegyzőnk tollából került ki, diszalbumba van beirva. A renaszansz stilü diszalbum remekül van kiállitva, s diszére válik magyar iparunknak. Budapesten készült Márton Alajosnál. Az album elő és hátlapja teknőbéka imitátiojú alappal bir. Az első lap közepén vármegyénk czimere diszlik, köritve bronz diszitéssel. A szélek és szögletek szintén bronzzal vannak ékitve.

A diszalbum, az abba beirt felirattal a nm. belügyminiszterium utján jut Ő felségeikhez. A belügyminiszterhez külön felirat intéztetik oly kéréssel, hogy a diszalbumot juttassa a trón zsámolyához, s egyszersmind eszközölje ki Ő felségeik engedélyét arra nézve, hogy a vármegye székhelyén B.-Gyarmaton épitendő vármegyei közkórház — a királykisasszony nevét viselhesse.

Az album julius hó 24-én küldetett el.

Az egységes középiskola kérdéséhez.

A N. L. és H. H. f. évi 28-ik számában Reményi Károly úrtól figyelemre méltó vezérczikk jelent meg, „Az egységes közép iskoláról" czimmel. A czikket olvasva s az immár aktuálissá vált fontos közoktatásügyi kérdésben egyébként is közelebbről érdekelve, elhatároztam, hogy én is hozzá szólok.

Kétségtelen s mindenesetre örvendetes is a jelenség, hogy a XIX. évszázad utolsó tizede a kor szelleme által megteremtett reform-eszmékkel van tele. Ezen reformeszmék egyik legfontosabbika az egységes középiskola eszméje, mely a legilletékesebb helyről történt enunciáczió szerint abban állana, hogy a tanulóifjúság körülbelül 14—16-ik életévig közös tanulmányokat végezzen s csak ezen a ponton érvényesüljön aztán az egyéni hajlam amaz elhatarozása, melynél fogva minden középiskolában humanisztikus vagy realisztikus irányban képezhesse magát tovább.

Tudjuk, hogy ezen iskola eszméjét a szükségesség kényszerítő hatalmával ama keserű tapasztalás vetette fel a közgondolkozásban s még inkább közoktatásügyünk legmagasabb intézőinek agyában, hogy mig középiskoláink egyike, a reáliskola, az elnéptelenedés, másika, a gymnasium, a túlnépesedés egészségtelen szimptómáiban leledzvén, mindkét középiskolánk hivatásszerü czélját illetőleg a legnagyobb veszélyben forog.

Középiskoláinkat e válságos helyzetbe, melyből a menekvés az egységes középiskola megalkotásához van kötve, kimondom nyiltan, mert meggyőződésem, részben a polgári iskola sodorta.

Tudomásom szerint addig, mig édes hazánkban, Magyarországon, a polgári iskolai intézmény életbe nem lépett, középiskoláink, humanisztikus irányával a gymnasium, realisztikus irányával a reáliskola, nagyon szépen megéltek egymás mellett. Az ifjuság kellő arányban oszlott meg közöttük. Túltömöttségről egyik sem panaszkodott. A polgári iskolák megalkotásával azonban a reáliskolák ifjúságának létszáma napról-napra csökkenni kezdett, mert a realisztikus irányunyal rokonszenvező szülők megoszolva adhatták gyermekeiket a reáliskolába is, de az ujdonság ingerével biró s szintén realisztikus irányú polgári iskolába is. Mi sem lehetett tehát természetesebb, minthogy a bár csekélyebb számban levő reáliskolák a gymnasiumok mellett eleinte csak néptelenebbek, később még néptelenebbek lettek, most pedig már majdnem egészen néptelenek. A reáliskolák elnéptelenedésével a gymnasiumok éppen az ellenkező bajba estek; csakhamar látni lehetett, hogy a fölös számban oda tóduló ifjuság „csak a czéltévesztett existenczák számát szaporitja." S merem állitani, hogy ennek legnagyobb kontingensét a polgári iskola szolgáltatta s még manap is az szolgáltatja. Hisz fájdalmasan tudvalevő dolog, hogy a polgári iskola 4 osztályát elvégzett tanulóknak legalább 50 %-a, rendkivüli tárgyként a latinnyelvet tanulván, áthurczolkodik a gymnasiumokba. Én tehát mindezen bajokat legelső sorba közoktatásügyi kormányunknak rovom föl azon czéltévesztett intézkedésével, hogy a polgári iskolába, bár rendkivüli tantárgyként, a latinnyelvet behozta. Ha ezt nem teszi vala, világos, hogy akkor sem középiskoláink czéltudatos működését kivánatos eredményében kétségessé nem teszi, sem a polgári iskolát sajátos hivatásától el nem tereli.

Közoktatásügyi kormányunknak észszerü intencziója a polgári iskolák fölállitásával más nem lehetett mint társadalmunk polgári osztályát a közmüvelődés azon fontos tényezőjévé emelni, melyre átalános kulturánk keretében hazánknak oly nagy szüksége van. Képzett iparos-osztályt akart tehát teremteni, s ime, mégis igy vagyunk kénytelenek feljajdulni: „iparos-műhelybe polg. iskolaink tanulóinak talán 1 %-a sem lép."

Szomoru valóság! És ezen a szomoru valóságon meg még sok egyéb bajon akarnak majd segiteni az egységes középiskolával. Hogy hogyan, me mondá gr. Csáky a görögnyelvi vita alkalmával, midőn igy szólt: „És ha (az egységes) középiskola mellett figyelemmel vagyunk a polgári iskoláknak minél nagyobb számmal való létesitésére, ha ekkép a középiskolákba nem való elemet a polgári iskolákba tereljük: akkor meglesz ezen középiskolában az egységes középiskola mindazok számára, a kik fensőbb tudományos kiképeztetést kivánnak szerezni; de meglesz ezen kivül a polgári iskola is, melyben a praktikus élethez megkivánható minden ismeretet el lehet sajátitani."

„Reményi úr azonban nem szeretné, ha a miniszter eme „kétségkivül jószándékú" de „czéltévesztő" eszméje megvalósulna; mert akkor, bár „helyes volna talán Gyertyánffy úrnak a miniszteri kijelentésre alapitott azon mondása, hogy a polgári iskola alapeszméje hova tovább mind jobban kidomborul stb." — mégis „önáltatás"-nak, „csalódás"-nak kénytelen kijelenteni ugyancsak Gyertyánffynak abbeli hitét, hogy „a maga lábán s a maga útjain járni akaró polgári iskola a tudományos irányú középiskolával egyenlő rangú kulturális tényezőnek ismerheti magát."

Szóval R. úr a létesitendő egységes középiskola keretébe óhajtja vonni a polgári iskolát is. Szerintem nem helyesen; mert igy a polgári iskolát még jobban elütnők a maga sajátos czéljától. Eddigelé is éppen az volt a legnagyobb hibája, hogy nagyon is a középiskolához szeretett — bocsánat a kifejezésért — dörgö-

TÁRCZA.

Egy szép asszony története.

Irta: Ernyei Károly.

Vannak, akik azt állitják, hogy a szerelem nagy fényűzés — hogy nem szegény lány számára való.

A szegény lánynak férjhez kell menni, épügy, mint a férfinak hivatalt vállalni, hogy megélhessen.

Szalay uram is ilyenformán gondolkodott — s hogy leányát kiházasitotta — azt se kérdezte tőle, szereti-e vőlegényét, vagy se . . .

. . . Mondták, hogy Doroghy Sándor szépvagyonú földbirtokos s nagyon tekintélyes férfiú.

Mondták, hogy Iluska nagy szerencsét csinál, irigyelt gazdag asszony lesz.

Azonban Iluska előtt nagyon közönyös volt e házasság.

Csupán az szolgált örömére, hogy szülőinek többé nem fog terhére lenni.

Örökhűséget esküdött Doroghynak — és elindult azon a nagy uton, melyen nem tudhatá, boldogság vár-e rá, vagy boldogtalanság.

Férje imádta. Még csak gondolatait is iparkodott kilesni, hogy minden óhaját teljesithesse.

De Iluska nem szerette — nem tudta őt szeretni.

Egy-egy kézszoritás — egy-egy nyájas pillantás volt mindaz, amivel jóságát viszonozta.

A fővárosi zajos élet s ennek örökké változó tarkasága egyideig feledteték vele, mily rideg, mily sivár az élet szerelem nélkül. Azonban midőn ez már szokottá vált előtte, midőn a gazdagság untatni kezdé, — boldogtalannak érezte magát s másutt igyekezett fellelni, amit házasélete nem nyujtott neki: szerelmet és boldogságot.

Valahol megismerkedett egy csinos fiatal, emberrel, — Lugasy Arthurnak hivták — és megszerette őt.

De a férj nem látott — nem akart látni semmit, és hallgatott.

Lelke meg volt törve, de hallgatott és imádta ifjú nejét.

Egy napon Iluskát nem találta otthon.

A szolga azt mondta, hogy a nagyságos asszony gyalog ment el hazulról.

Unalmában átfutotta az ujabban érkezett leveleket.

Egyiken nem volt postabélyeg. Hordár hozta lakására.

Az irás ismerős volt előtte. Feltörte s gyorsan végigolvasta a levelet.

Szemei kidülledtek s arcza halálsápadt lett.

— Tehát elhagyott! — kiálltott fel keserrel. — Azt irja, hogy nem szeretett . . . Azt irja, hogy rideg és sivár az élet szerelem nélkül, s azért elhagyta házamat, hogy abba többé sohse térjen vissza . . . A hálátlan!

Bizonyosra vette, hogy nejét Lugasy Arthur szöktette meg.

Ő az a nyomorult, ki sárba merte tiporni legdrágább kincsét: becsületét és családi boldogságát.

És ugy is volt. Iluska valóban Lugosyval hagyta el a fővárost — s oly boldognak érezte magát, mint soha az életben.

De boldogsága nem volt hosszantartó.

Az a férfi, kit oly forrón és igazán szeretett, kiért vagyont, becsületet, mindent, de mindent áldozott rútul kijátszotta, hűtlenül elhagyta . . .

* * *

Egy napon daltársulat érkezett városunkba.

A vándor muzsafiak előadásaira én is elszoktam járni.

Azalatt, hogy a nem épen precise interpretált coupletteket hallgatám — egy énekesnő, kezében gyüjtőtányérkával közeledett hozzám.

Oly ismerős volt ez alak előttem, — a sugár termet, a hullámos aranyhaj, a bájos arcz minden vonása.

— Iluska! — kiálltottam fel csodálkozva.

A nő, mintha villamos ütés érte volna, ugy összerezzent.

— Ön itt? . . .

Kérdésemre elmondá szomorú, bús történetét.

— És most boldog?

Nem, válaszolt.

De többet fejezett ki minden emberi szónál az a könycsepp, mely szempilláira lopózott.

lődzni. Pedig, ha kiszabott határai közt marad, mind maga biztosabban haladhat vala kitűzött czélja felé, mind a középiskolát nem akasztja meg üdvös munkálkodásában. Bizony, bizony a középiskolák méltán elvárhatnák végre valahára a polgári iskoláktól a „noli turbare circulos meos" elvnek respektálását.

Semmi kétség, hogy a jelenlegi gymnasium és realiskola szervezetéből alakulhat csak ama egységes középiskola, mely tudományos pályákra készülő ifjainknak megadja majd a kellő magasabb kiképeztetést. A praktikus pályát választó tanulók számára azonban, úgy gondolnám, hagyjuk meg a polgári iskolát minden lényegesebb reform nélkül a maga eredeti minőségében. A polgári iskoláknak középiskolainkkal való együttes rendezését legföllebb abban láthatnám kívánatosnak s czélravezetőnek üdvösnek ha, a polgári iskolából a latinnyelvnek fakulativ tanítása kiküszöböltetvén, megmásíthatatlan elvül kimondatnék, hogy polgári iskolából az egységes középiskolába átlépni nem lehet.

Igaz, hogy „azt semmiféle kormánypolitika nem tilthatja meg, hogy a honoratior családok figyermekeik humanisztikus neveltetéséhez nagyon is respektalandó igényt ne formáljanak s ez igényüket mindenkép érvényesíteni is ne törekedjenek." De viszont, legalább az én szerény véleményem szerint, igaz az is, hogy éppen a honoratior családok közt akad a legtöbb képzelődő szülő, a ki tehetségtelen s tudományos pályára teljességgel nem való gyermekét a középiskola végzésére kényszeriti a helyett, hogy szellemi képességeinek elfogulatlan méltatásával s természetes hajlamának tekintetbe vételével a neki inkább megfelelő polgári iskolában tanittatná. Ama bizonyos igényeknek „mindenkép" érvényesítéséről pedig jobb volna, ha még oly nehezen is, lemondani.

Végül nem tudom átlátni, miért végezne közoktatásügyi kormányunk „ujabbi félmunkát", ha esetleg a polgári iskola mellőzésével hiajtaná végre a középiskolák egységesitését. Azt meg plane nem hangoztathatom, hogy a polg. iskola tanitóinak, bárha okkal-móddal is, utat nyissunk a középiskolákba a végett, hogy ott tanithassanak, mert én e részben egészen másképp gondolkozom.

E tárgyról való nézetemet azonban egy másik czikkemben fogom kifejteni.

Kubányi Béla.

Az aradi kiállitás.

A jövő hó elején megnyilik Aradon, a Maros melletti szép városban az „alföldi és délmagyarországi általános kiállitás", melyről e lapok hasábjain is volt már emlités.

Arad nemes közönsége nagy ünnepet ül az idén. Október hó 6-ikán leplezi le a tizenhárom vértanu szobrát, mely hazai szobrászatunk egyik legnemesebb és legszebb műve lesz. Huszonkét évi ohajtása megy a hazafiközönségnek teljesedésbe ezzel az aktussal, mely egyesiteni fogja Aradon az egész országot.

Ezt a rendkivüli ünnepet az aradiak össze kivánták kapcsolni a munka ünnepével. Megakarták mutatni, hogy bár kegyeletes szivvel, büszkén őrzik annak emlékeket, melyek szabadságharczunk gyászos kimenetelével kapcsolatban Arad nevét a történet lapjain megőrökitik, nem előköddnek abból a hirből," melyhez ennek a révén jutottak, hanem oda törekszenek, hogy a szorgalmas munkálkodás segélyével érdemeljék ki az ország városai közt ha talán nem is az elsőséget, de minden esetre az első sorba jutást.

Igy jött létre az „alföld és délmagyarországi általános kiállitás", melynek épületei immár készek s melynek területén most a berendezés nagy munkája foglalkoztat százakat és százakat.

A kiállitás regionális, az aradi és temesvári kereskedelmi és iparkamarák területét, tehát az ország azt a részét öleli fel, melyet a királyhágó, a Kőrös folyót, a Tisza vize s délen a Duna határol. Gazdag és változatos termelésü terület, mely hálás anyagot nyujt a kiállitás rendezőinek.

Dicsérettel emlithetjük fel, hogy ezt a hálás anyagot eléggé fel is használták a rendezők és a jövő hó 2-kán megnyiló kiállitás érdemes lesz nemcsak a megtekintésre, de a tanulmányozásra is. Hogy nem nagy az egész vállalat; kiállitóinak száma csak másfélezer körül van, épületei ideiglenes jellegűek, de minden tekintetben kifogja állani a versenyt.

A kiállitás tágas téren és hozzá csatlakozó parkban a Maros partján úgy van elhelyezve, hogy az kellő közepén van a városnak s annak főterétől néhány lépésnyire menve, a kiállitás diszes főkapuja alá jutunk. A nagy iparcsarnoknak — 2000 □ méter hosszcsarnok — négy tornyán lengő trikolor nappal, villamos reflektorokat este a főtérről, mely Andrássy Gyula gróf nevét viseli, látni lehet.

Ezen iparcsarnokon kivül még hat nagyobb és tiz kisebb épületből áll a kiállitás, melynek fekvése igen kedvező s mely különösen az egyes kiállitási csoportok elhelyezése tekintetében sikerült. A mezőgazdaság és kertészet, a bányászat és az-agyagipar, a gazdasági eszközök és gépek, a borászati és szeszipari termékek, az erdészet, a kocsigyártás, a méhészet külön-külön csarnokokat és pavillonokat nyertek s azok mindenikébe gyűlnek már az aradi, aradmegyei, békés-, csanád-, hunyad-, temes-, torontál- és krassó szörénymegyei kiállitók tárgyai. Külön területen helyeztetnek el az állatkiállitások, melyekre szeptemberben kerül a sor 1 az ipartestületnek a kiállitással szomszédos palotáji első emeletén a pótkiállitás, a művészeti és régészeti tárgyak és a szabadságharczi ereklyék kiállitása.

Ez utóbbi csoportokról szólva konstatálhatjuk, hogy azok igen gazdagok lesznek becses darabokban. Az utolsó csoport a dolog természetéből folyólag országossá tétetvén, a hazai intézetek, testületek és magányosak versenykedtek egymással, hogy a birtokukban levő kineseket az ez alkalomra Aradra menő idegeneknek bemutassák; a szabadságharczunk sok eddig ismeretlen ereklyéje lesz itt kiállitva, melyek kelségkivül magokra vonják a közfigyelmet.

De gazdagok az ipari csoportok is. Arad és Temesvár kivalo iparosain kivül, a kik az ipari fejlettségnek immár magas szinvonalán állanak, vidék iparossága nagy számban küld tárgyakat e kiállitásra. Különösen két csoportja lesz igen gazdag, vidéken alig vart meglepő hatásu: a vas és fémipari és a bútoripari. A műlakatosság pompás darabokban lesz bemutatva, hogy pedig Aradon a lakberendezési ipar mily nagy haladást tesz az utóbbi évtizedben, arról tizennégy interiens teend bizonyságot.

Megfelelő tér lesz engedve a kiállitásban a házi iparnak, mely hazánk délkeleti részében meglehetős fejlettségnek örvend és igen sok családnak ad kenyeret. Ezt az osztályt a kiállitás bizonysága a népisme érdekében akképen bővitette ki, hogy tizenegy szobafülkében a különböző népviseleti és lakviszonyokat is bemutatja. Lesz aradmegyei magyar szoba, csanádmegyei tót szoba békesmegyei, hunyadmegyei, torontáli, krassó-szörényi szobák melyek berendezése és alakjai körül csoportositatnak az illető nép háziparának készitményei. Ily mértékben az ethnografia a házi iparral kapcsolatban eddig vidéki kiállitason felölelve nem volt.

A gazdasági csarnokban négy gazdasági egylet: az aradi, a békési, a csanádi és a hunyadi mutatják be gazdag kollekczióikban az ország legáldottabb részének termelését; a X. csoporthan a nemes érez és fém, valamint a kő és szénbányászatnak lesznek gazdag gyűjteményei, a csinos és izléssel épült erdészeti pavillonban pedig a délvidék erdészetének és faternelésének viszonyaival ismerkedhetünk meg.

Az egész terület villamos fénnyel világittatik s a kiállitási parkban állandóan katonai zenekar fog játszani.

A kiállitást az eddigi dispozicziók szerint Baross Gábor kereskedelemügyi minister augusztus 2-kán nyitja meg. Ugyan e napon veszi kezdetet a kereskedő ifjak országos kongressusa, mig a méhészek országos közgyülése aug. 15-kén, az ipartestületek kongressusa pedig szeptember 7 és 8-kán lesz megtartva. Ezeken kivül több összejövetel s nagyobb mérvü ismeretes kirándulás van tervben.

A kiállitás bizottsága gondoskodott, hogy az oda érkező idegenek kényelmes és jutányos elhelyezésben részesüljenek. E czélból szállás iroda létesittetett, melynél hatszáz szoba van bejelentve és nyilvántartva. Az iroda a pályaudvaron lesz, hol az érkerő idegenek azonnal szállásjegyet kaphatnak. A lakás kérdése tehát senkinek se okozhat aggodalmat, a ki a közelebbi időben Aradot meglátogatni szándékozik.

Megemlitjük végül, hogy a kiállitással sorsjáték van kapcsolatban, melynek hétezer forint értékü nyereményei közül az első 300 drb arany értéket képviseli. Az 50 kros sorsjegyek bizonyára nagy kelendőségnek fognak örvendeni.

Mindent összevéve, a megnyitásra váró aradi kiállitás egyik lesz ama regionalis kiállitásoknak, melyek megtekintése melegen ajánlható mindazoknak, kik közgazdasági törekvésinek időről-időre bemutatni szokott eredményei iránt érdeklődnek s kik egy szépen fejlődő vidéki magyaróra olyankor kivánnak megismerni, midőn az ország népe ott ad egymásnak találkozót.

Kié a vármegye háza! Ezt az egyszerü kérdést is meg kell hát a „Losoncz és Vidéke" irónak magyaráznunk mert ők már több izben s legutóbb a lap 28-ik számában argumentáltak akkép, hogy mi (t. i. a „N. L." irói) „azt gondoljuk, hogy a vármegyeház kizárólagosan gyarmati tulajdon" — holott szerintük a dolog ugy áll, hogy a vármegyeházhoz „Losoncznak és vidékének világos joga van". Erre tehát meg kell jegyeznünk, hogy nemcsak lapunk egyetlenegy irójának, de B.-Gyarmat egyetlenegy polgárának sem jutott soha eszébe azt állitani, hogy azon szép ház, melyre aranyos betükkel van felirva „Nógrád a közügyért," ismétlem, hogy ezen szép ház és a hozzá tartozó épületek „gyarmati tulajdon" lennének, helyesebben szólva B.-Gyarmat m.-város tulajdonát képeznék; hiszen az 5 éves gyermek is jól tudja azt itt, hogy a vármegyeháza a vármegyéé, és igy nemcsak a tulajdon, de a birtokjog is az egész vármegye közönségéé; mint ilyen azonban megosztharian birtokot képezvén: Losoncz, — helyesebben szólva: a székhely-szállitó párt nem mondhatja, hogy ő neki külön jussa is van a ház használata és elbirtoklásához; de igenis használhatja azt egyedül azon értelemben, mint a hogyan a székházat annek idején bőles elődeink B.-Gyarmaton megallapitották, felépittették a közügyért. — B.-Gyarmat pedig mintegy letéteményese a vármegye székházának, s mint ilyen — helyhatósági jogainak kötelességszerü gyakorlásán kivül, azon iparkodik, hogy kebelében a vármegye közp. tisztviselői, mint általán a vármegye minden hü fia, sőt még a szakadárokká lenni akarók is, minél jobban érezzék és érezhessék magukat.

Nem hagyta válaszolatlanul a „L. és V." abbeli megjegyzésünket sem, mellyel annak a szerencsétlen troppaui földrajzirónak ki a mult század végén (1785.) Losonczot a vármegye székhelyének minősite, a „L. és V." által idézett állitását kisértük. Csakhogy itt megint czélzatosan-e vagy naivul, denique ismét felreértett bennünket losonczi ur. Mert mi nem azézt v. ttük semmibe a szileziai geografus urat, mert ő német és szileziai, hiszen ha figyelemmel olvasgatta czikkeinket a t. referens ur, tudhatja, hogy lapunk nem azt keresi: hol, vagy ki irt meg valamit, de csupán azt, hogy igazat vagy legalább is találót irt-e? Mig pedig se nem igaz, se nem találó, midőn a szileziai auktor 1785. év „tájón" azt állitja, hogy Nógrádvármegye gyüléseit Losonczon tartá, mert hát ennek ellenkezőjét a vármegye levéltárában őrzött jegyzőkönyvek czáfolhatlanul igazolják, miként azt jeles monografusunk Nagy Iván is, a székhelyi vita kezdetén közzétette, mondván: „a belbéke visszatértének nyugodtabb időszakában Mária Teréza uralkodása alatt Nógrádvármegye Rendeinél is uj életre lobbant az állandó székház épitésének eszméje és pedig elsősorban azon jogosult tervvel, hogy az ismét B.-Gyarmaton legyen. Elhatározták tehát 1754-ben a megyeház épitését; mivel azonban B.-Gyarmatra nézve az emlitett (haborus) akadályok nemelyike még fenn állott és többi közt az is, hogy ott nagyobb számú katonaság állandóan kaszárnyázott, a mi a szabad alkotmányosság gyakorlására nézve a Rendeket akkorban fezélyezte, a Gyarmattal határos Szügy községben vásárolták telket, és azon emeletes házakat épittetvén, 1763. év óta volt a vármegye gyüléseinek, törvényszékenek és levéltárának, szóval az egész vármegyének székhelye egész 1790-ik évig, midőn sikerült a vármegyének B.-Gyarmaton az államtól megvásárolt kaszárnyákból átalakitott és kibővitett épületekbe mint székházába bejutnia."

Azt Nagy Iván is, mint történeti tényt felemlitette, hogy olykor-olykor, — midőn például B.-Gyarmat, Szécsény, Fülek török kézen voltak, avagy ostrom alatt s néha egyéb okból is, 600 és folyamán egykészer Losonczon tanácskoztak a vármegye Rendei, de ez mindig csak kivételes volt, amindhogy normativumul nem szolgálhat az sem, hogy 1831-ben, a nagy kolera idején, szintén összegyült ott a municipium, miként azt a szorgalmas rovatvezető, Kazinczy Ferenczünk „Utazásai" 62-ik lapján megolvasta. A tény pedig az, hogy ha voltak is kivételes esetek, s hatszázad folyatmán, midőn a szükség ugy kivánta, Gyarmaton kivül tartotta is a vármegye gyüléseit, ide azonban mindig visszatörekedett, s a czélszerüség és szükségesség parancsszava előtt dugába dőlt Gyürky Pál alispán és még néhányaknak azon későbbi törekvése is, hogy ne Gyarmaton, de Losonczon épüljön fel a vármegye háza. Kár, hogy az utódok a történet tanulságaiból okulni nem hajlandók.

Eszünkbe jut még a szileziai geografusról, kit a „L. és V." tekintélyül szeretett volna elfogadtatni, hogy hiszen jól tudhatná losonczi ur, mily alapossággal csinalták, — tisztelet a nagyon is gyér kivételnek, Magyarország történetét a mi jó szomszédjaink; s hogy például nemcsak a régibb földabroszokon, de még az ujabb és legujabbakon is, szándékos igyekezettel mint kebelezgették be Magyarországot Németország, a német-római császárság, a szt. birodalom, vagy legalább is és legtöbbször Ausztriába; pedig Magyarország politikai tényleges beolvasztása, — leszámitva az 1849—1860-iki törvénytelen aerát, soha sem vált ténnyé; ámbárhogy Géza fejedelem korától kezdve, többé-kevésbé mindig ez volt czélja nyugati kedves szomszédaink és sógorainknak. Vajjon tehát fog-e, losonczi ur, országunk függőségét illetőleg bizonyitékként hivatkozni az ily, pedig világszerte elterjedt és folyvást használatban volt mappákra? No lássa tehát bajos a historiai tényekkel szemben hivatkozni afféle troppau szerzőkre és holmi kalendáriumokra!

A.

A humoros közönség köréből.*)

Lucsencz, Szent Jakub hónap.

Ides szerkesztő baratom!

Nagy izcaság küzt nyegek ezt a levilt. De nem tarthatok magam visza, anyira megharagitota izs flegmából kihozta engemot Steler övi nyilatkozatya, amit a „Lucsencz izs Vidike" kezelte, hogy muszaj irnyi izs czáfolnyi.

Hád mit gondolja rólam a Steler? mir szigyel magát irtem? — In vagyom ed becsiletes lucsenczi purger; ü meg ithagyot hitlenil Lucsenczot, izs mente Gyarmotra. In vagyok titokba lucsenczpárti, ü van titokba gyarmotpárti. — Jó ismeri ü engemot, hiszen egyit éltunk fiatalságunkot izs eregsigunkot.

Emlikezhetyi, mikor fiatolkák vótunk, izs mikor mentunk nüi bazarba, hád akor szip szlecsinkok viragocskakot arultak nakunknak nagy dragán; mikor letunk hazas zemberok, akor nüi bazarokba nem virágal kinálták, hanem veres boral; mozsmár hogy eregeg letunk, izs bebevetédunk nüi bazarba, a szip fiatal szlecsinkok nem virágal se nem veres boral kinálják, hanem konyakal izs roztopcsinal. — De ha eregeg is letunk, azir migis kelcsenesen becsultunk egymást. Nagyon haragszok hád Stelerra, hogy ilyan jó baracsag után a „Lucsencz izs Vidikiba" annnyira megharagitota engemot. Most in izs azt mondok, amit Gresics főprofeszor: „Vous vous fachez, vous avez tort!"

Steler azt nyilatkozza, hogy ü nem olvas se „Lucsenczot", se „Vidikot" se „Nadragi Laput" se semit. Bizony egy fülüskál vigrehajtasi aktákon kivül olvashatna valami zegyebat is. De in tudom mit olvas fülüskal baratom, ü csag olvas a: „Helgyfutárt." Az neki legkedveseb ujsag, csag hogy ara kel előlizetnyi.

Steler olyan zember megvan, hogy mikor gyun Lucsenczra, szidja Gyarmotot, mikor van Gyarmoton, szidja Lucsenczot, mikor megy do Pestu Eszterházi pert surgetnyi, akor szidja egisz Nogradvarmegyit. Fránya izs charmant kis zember megvan ü! Ha kit kenyir volna zegisz világba, az egyikot ü mindenesetre kiexequálna magának.

Da mar nem szidok ütet tebet, mer mig eltalál olvasnyi a „Nadragi Laput".

Olvasta Gresits főprofeszor üvé nyilatkozatyat a „Vidikiba?" — Szipen tudja gorombaskodnyi, amirt megirtak neki igzságot gyarmoti zujsagban.

Hád a tisztelt czimő Reminyi falusi biró hogy meg van? Amienk purgermajszter: a Terek Zultán ur ünnilősága mig egiszben megvan izs jól irzi magát.

Egisz Lucsencz város csendes lette, izs minden megállta magát; mer Kovács Feri küzjegyző baratom izs Ambrus Moriczko dutazták Szklenoba, a furdóba. No meg profeszor urak is szijjel szaladták haza. Egyikok elmente Szamár-Nimetiba, szikhely kirdist tanulmányozniyi.

*) E rovatban küldöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Mort szezón!

In izs megyek rakázni a Bega uczaji kanalisba. — Maskor tebet irom.

Prohaszka Zebulon.

Postscriptum. Most halok rimhirt, hogy nás Danko Klamarik atkültüzi Gyarmotra. — No akor fuk Lucsenczuak!

Hirek és Különfélék.

Dacsó Pál. †. Hontvármegye egyik kitünősége és szeretett fia Dacsó Pál a mult szombaton júl. hó 19-én Szliácson szivszélhüdésben élete 68-ik évében meghalt. Dacsolami és keszihóczi Dacsó Pal ősnemesi család sarja volt s 1822-ben született Keszihóczon, melyet a Dacsók már vagy 600 éve birnak. Dacsó Pál jogi tanulmányait a pesti egyetemen végezte, — tanulmányainak befejeztével Pestmegye akkori hires alispánja: Szentkirályi Móricz mellett lett patvarista. Majd az ügyvédi oklevelet megszerezve, a pozsonyi diétan Wartensleben Antal távolléti ablegatusa lett. Hontban mint tb. aljegyző kezdte működését. A szabadelvű párthoz tartozott s 1849-ben a megye főjegyzői tisztét viselte, mig nem a Grotte táborok alátt benyomuló oroszok elől elmenekült. A Bach korszak alatt gazdasággal és tanulmányokkal foglalkozott s csak a protestáns pátens ellen lépett ki a küzdterre s egy egyházgyülési beszéde miatt vizsgálat alá került, de nem itélhették el. A jobb időben 1861-ben a másod alispáni állással kinálták meg, de ezen állást nem fogadta el, ekkor a némethi járásban képviselőjelöltnek lépett fel, de kisebbségben maradt. A fusió után 1876-ban Korponán választották meg egyhangúlag. Később a némethi kerület képviselője volt 3 országgyülésen s Tisza Kálmánnak erős hive volt. Hazafiságáért, jellemért, annyira becsülték őt ellenfelei is, hogy a Hontvármegyében dúló politikai közdelemben az ő személyét kimeletlenül soha sem bántották. Az utolsó választáskor nem lépett föl. Dacsó több ev. egyháznak felügyelője volt, érdemeiért a király a Sz.-István rend kiskeresztjével tüntette ki. Temetése júl. hó 21-én Keszihóczon nagy részvét mellett ment végbe. Ravatalára a rokonság, jó barátok és ismerősökön kivül Hontvármegye is helyezett koszorút. Haláláról vettük a következő gyászjelentést: Özvegy Dacsó Pálné, született Nedeczky Jolanta úgy maga, valamint fogadott leánya Sevcsik Kamilla, sógornői: özvegy Laszkary Miklósné, született Dacsó Amália és Kalnár Lajosné, született Dacsó Anna és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szivvel jelenti forrón szeretett felejthetetlen jó férjének: dacsólami és keszihóczi Dacsó Pál úrnak volt országgyülési képviselőnek, a Szt. István rend kis keresztes lovagjának, a hontvármegyei szabadelvű párt elnökének, több ág. ev. egyház felügyelőjének, folyó hó 19-én, éjjeli 1 órakor életének 68-ik, boldog házasságának 18-ik évében Szliácson szivszélhűdés következtében történt gyászos elhunytát. — A drága halott földi maradványai folyó hó 21-én, délután 5 órakor fognak az ág. ev. vallás szertartása szerint Keszihóczon a családi sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Keszihócz, 1890. évi július hó 19-én. Áldás és béke drága poraira!

Személyi hirek. Scitovszky János alispánunk, mielőtt szabadság idejét aug. 1-én megkezdené, Losonczra utazik, hogy az Ipoly folyó és Szuha patak szabályozási ügyét végleg lebonyolitsa. — Kövy Tivadar úr, a b.-gyarmati ügyvédi kamara elnöke, egészsége helyreállitása végett e hó 23-án Gleichenbergbe utazott. Őszintén kivánjuk, hogy a közügyek buzgó-bajnoka, friss erővel térjen haza.

Nyman Mayer Lajos, a bpesti Horn Mór czég intézője, legközelebb váltott jegyet Svarcz Matild kisasszonnyal, Svarcz Sámuel b.-gyarmati földbirtokos kedves és szép leányával.

Tüzoltóságunk megerősítése. Mult vasárnapra, mint azt lapunkban előre jeleztük, Kövy Tivadar úr, a balassagyarmati önk. tüzoltó egylet elnöke, népgyülést hivott egybe a czélból, hogy az erkölcsi sulyban kissé alálnyatlott egyletet az önálló és független polgári elem, valamint — az ugynevezett értelmiség, sőt a földmives gazdák tüzoltóképes fiainak is bevonásával megnövelvén, a vagyon és részben a személybiztonságra nézve is oly üdvös intézmény czélját és feladatát minél biztosabban betölthesse. Városházunk kitárt tanácstermébe közel kétszáz egyén, tehát igen tekintélyes számu tömeg jelent meg az emlitett osztályok minden rétegéből; Kövy Tivadar úr, kit az elnökségre a népgyülés is felkért, melegen, a kérdés minden részletébe behatólag fejtegette a gyülés czélját s végül azokat, akik még nem tüzoltók, vagy az egyletnek nem alapitó s nem pártoló tagjai, felhivta a belépés, az aláirásra. Az elnök ur köztetszéssel fogadott beszédjét azonban nem kisérte a kivánt siker, mert az intelligens fiatalság, csaknem félszázra rugó számával, késznek nyilatkozott ugyan a tömeges belépésre, de oly feltétel alatt, mit a tüzoltó-egylet jelenlegi vezérférfiai, az intézmény érdekében, ugy amint formulázva volt, elfogadhatónak nem tartottak. Az ifjuság e részben hozott előzetes határozatát dr. Hermann Károly ur fejté ki, a tüzoltó-egylet pragmatikáját pedig Schultz Lajos egyl. főparancsnok; az álláspont mindkét részről igen merev, csaknem áthidalhatlannak tünt fel, amit a kérdéshez pro és contra hozzászóló többi urak sem voltak képesek többé enyhiteni, s már-már teljes eredménytelenséggel oszlott szét a két óra hosszáig tanakodó gyülés, midőn Sztranyavszky Géza kir. közjegyző urnak azon szerencsés inditványa nyert elfogadást, hogy a népgyülés küldjön ki kebeléből és pedig az egylet régi tagjai közül egy ötös bizottságot, mely magát a belépni szándékozó intelligenciával érintkezésbe tévén, az ellentétket kiegyeztetni törekedjék. Az ötös bizottság elnökéül a jelenleg körünkben időző városi polgárt Garam Jenő kir. táblai biró ur öngát, tüzoltó-egyletünk korábban egyik legbuzgóbb működő tagját, később parancsnokát és jelenleg is tiszteletbeli elnökét sikerült megnyerni; tagjaiul pedig az inditványozó kir. közjegyző, továbbá Reményi Károly, Aninger László és Schultz Lajos urakat, akik aztán nem késtek feladatukban serényen eljárni, s már julius 23-án az intelligentia meghivása mellett értekezletet tartottak, hol a kérdés minden oldalról való hánggadt megvitatása után — az elvek hiv megörzése mellett is compromissum jött létre, minek alapján reméllhető, hogy legközelebb városunknak segélyt becsületből nyujtani kész intelligens ifjuságа tömegesen belép az önk. tüzoltó-egyletbe, minek megtörténte után nem fogunk késni névszerint is fölemliteni az illető urakat. Az értekezleten mindenki át volt hatva Garam Jenő elnök ur azon szavai által, hogy ha csak professiobeli feladatunknak élünk, ezzel egymagában még nem röttuk le polgári, hazafiui kötelességeinket, melyek a községi és a társadalmi életben mindnyájunktól még igen sok tevékenységet, s áldozatot is igényelnek. Hasonló önkéntes munkásságnak azonban nemcsak a közre, de az egyénekre is meg van aztán bő jutalmuk nemcsak az öntudatban, de a polgártársak elismerésében s a foglalkozás, mint ilyennek jótékony visszahatásában. S mert már a népgyülésen is a polgári és a földmives osztályból többen azonnal aláirátkoztak, továbbá mert mint biztos tudomásunkra van: a független polgári elem belépteténen több buzgó férfiu szintén faradozik, minek sikere felett semmi kétség; ugyanazért bizton reméljük, hogy már legközelebb teljesen megerősödve és szép egyetértéssel fog az egylet nemes működéséhez.

Hangverseny és táncmulatság. Szécsényben aug. hó 3-án az „Ujvilág" szálló emeleti termeiben a szécsényi és szécsényvidéki ifjuság hangversenynyel egybekötött tánczmulatságot rendez, melynek jövedelme a szécsényi önk. tüzoltóegylet zászlajára ajanltatott fel.

Madách-ülés tartatott tegnap, júl. 26-án, melyről szóló jelentésünket idő hiány miatt lapunk jövő számában tesszük közzé.

Balassa-Gyarmat képviselőtestülete julius 30-án, d. u. 2 és fél órakor a városház tanácstermében rendkivüli közgyülést tart, amelyen több, a közönségre fontos tárgy van a napirendre kitüzve; ezek közül fölemlitjük az osztr. magy. államvasút-társaság előterjesztését az ipolyság-b.-gyarmati vonal tényleges épitésének megkezdését illetőleg; — továbbá az uj vásárrendtartási szabályrendelet közelebbi életbelépése folytán szükségessé vált intézkedések elrendelését; — a polgári iskolának kereskedelmi középiskolával leendő kibővitése tervét; az önk. tüzoltó-egylet segély iránti kérvényét, s egyéb előterjesztéseit; a közigazgatási bizottság által igazságos mértékére leszállitott fogyasztási adó további kezelését; a Népkert és a városi könyvtár alakitására vonatkozó jelentéseket stb. Méltó tehát, hogy a képviselőtestület tisztelt tagjai a közgyülésen minél nagyobb számban megjelenjenek, mi ellen egyébiránt máskor sem igen lehetett panasz.

A czenzur fizetőke! ujból figyelmeztetjük, hogy igényeik bejelentése végett a városházon jelentkezni el ne mulaszszák.

A Losoncz és Vidéke jól értesülése! A L. és V.-ke a jól értesülés dolgában nagyon sokra vitte. A mult hónapban pl. a b.-gyarmati Kovarcz estélyt egy héttel korábban rendeztelé. — A multkor meg egy szegény ártatlan gyermeket halasztott meg — ok nélkül. A gyermek a szülők nagy örömére és a riporter nagy bánatára most is él. A mult heti tárczáját — megmagyarázhatlan tévedésből (!) — Kovács Zoltánnak tulajdonitá s nevét is kinyomátalta. — Pedig a tárczát egészen más irta. Megtörténik az más nagy lapokkal is, csak hogy azok nem csapnak oly eget verő lármát, mint t. laptársunk mikor mi is losonczi forrásból meritett, s igy rossz értesülésen alapuló, de azért feltételesen 2 hirecskét közöltünk. Még hálával is tartozik ezért t. laptársunk, mivel ezzel jó anyagot adtunk neki az uborka szezonban.

A kőrigazgatási bizottság legközelebbi ülését aug. hó 8-án fogja tartani.

Drasóczy Ede Losoncz város közbecsülésben álló szeretett főjegyzőjét nagy bánat érte azáltal, hogy kedves kis unokáját Lágler Juliskát elragadta a kegyetlen halál. A főjegyző ur és Lágler Jenőné szül. Drasóczy Juliska leányának, valamint az apának: Lágler Jenőnek mély fájdalmát enyhitse azon igazi és őszinte részvét, mely a család iránt nemcsak Losonczon, de B.-Gyarmaton is osztatlanul nyilvánul.

A szlyi sósár fürdőben az Anna-bál ma tartatik meg. — A b.-gyarmati fürdőben is ma lesz az Annabál.

Honvéd altisztjeink mult vasárnap a podluzsányi erdőben zártkörü sikerült nyári mulatságot rendeztek, s ami különösen is dicséretreméltó, e mulatság tiszta jövedelmét: tizenegy forint és 10 krt jótékony czélra, a városi kórház javára ajánlották fel. Felülfizettek a jótékony czélra: Kovács Ferencz hadnagy ur 1 frt 50 krt, Feledy Ignácz úr 1 frt 20 ktr, Boér Péter hadnagy és Zemling István urak 1—1 frtot; dr. Feledy Ferencz, Ticsinszky József, Tessler Vincze, Hummer Ferencz, és Salgó Ignácz urak 60—60 krt, Tóth Sándor, Paraszti János, Vojtko András és Varga István úr 20—20 krt; Wolf Adolf úr 10 krt. A városi elöljáróság az adományokért lapunk utján mond köszönetet a honv. rendezőségnek, és az egyeseknek is.

A tozsérfürdő (Hont m.) társaskör f. hó 9-én jótékonyczélú bazárral egybekötött tánczmulatságot rendezett a peleskei erdőben. A mulatságnak hazafiui szempontból kiemelkedő egyik mozzanata volt, hogy közös társadalmi kezdeményezésre a „Hrkony hegy Csergő, a Pljeska nevű fensik pedig Peleske nevet kapott, mely elnevezés alkalmával a magyar s tót nyelvű közönség lelkesen éljenkelte a szózatot. A mulatságban közel s távolból számosan vettek részt s estig fent az erdőben, azután pedig lent az udvarnoki ev. iskola termében vigadtak a patásti czigányzene hangjainál virradtig. Ott láttuk: Dr. Masznyik Endre pozsonyi theol. tanárt családjával, Vajda Pál árvaszéki elnök s földbirtokost, Zmeskall József, Hoffer Márton földbirtokosokat, Krupec István földbirt.-s theol. tanárt családjával; Rell Sámuel, Holéczy Miksa, Szemian Mihály, Blaskovics Miliduch, Holeczy János, Kranar Sámuel, Koricsánszky Pál ev. lelkészeket családjaikkal, Thoman plebánost, dr. Kramár Pál orvost, Szklárik Ernő földbirtokos családját, Bérczy Kálmán, Borbély Pál s Károly, Brazatórisz Emil, Roháes-s Horváth családokat, Goldberger Miklós korponai városi tánácsost családjával stb. — A mulatság rendezése körül legtöbb érdemet szerzett magának a hazafias működéséért közkedveltségben álló Bérczy Kálmán teszéri körjegyző, az udvarnoki és teszéri egyház felügyelője. A tánczosnők virágkoszorújából legyenek emlitve: Holéczy Mariska s Milesi, Kovács Mariska, Rohacs Ilka, Koricsánszky Ludmilla, Dianovszky Ilka, Szemian Ludmilla, Borbély Hermin, Kordos Bozsena, Rell Lujza, Dedinszky Ilka, Albert Mariska stb.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

2467—P. 1890.

Hirdetmény.

A Bágyon községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügyminisztери rendelet 9 és 10 §§-aihoz képest az egyesség megkisérlésére s az igenyek ujabbi tárgyalására határidőül 1890. évi augusztus 8-án délelőtt 10 órája a helyszinére Bágyon községbe a község házához az eljárással megbizott Vitális Mór kir. törvényszéki biró elébe kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

Az ipolysági kir. törvényszék 1890. évi julius hó 12-én.

2278 - 890. p. sz.

Hirdetmény.

A Pecsuvadó községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminisztери rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyesség megkisérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi augusztus hó 4-ének d. e. 10 órája a helyszinére Pecsuvadó községbe a község házához az eljárással megbizott Vitális Mór kir. törvényszéki biró elébe kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

Kir törvényszék Ipolyság, 1890 évi julius hó 12-én.

3904 —p. 890.

Hirdetmény.

A Pösteny községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminisztери rendelet 9 és 10 §§-aihoz képest az egyesség megkisérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi augusztus 9-dik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszék 10. számú hivatal szobájba kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

A b. gyarmati kir. törvényszék 1890. évi julius 2-án.

3908—1890. P. szám.

Hirdetmény.

A Szárazabrező községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896 sz. igazságügyminisztери rendelet 9. és 10. §§.-hoz képest az egyesség megkisérlése s az igények tárgyalására határidőül 1890. év augusz. 9-én d. e. 9 órája a kir. törvényszék 10. sz. hivatalszobájába kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok, a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

A b.-gyarmati kir. tszék, 1890. évi julius hó 2-án.

2509—1890. P. sz.

Hirdetmény

A Deméd községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügyminisztери rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyesség megkisérlése s az igények tárgyalására határidőül 1890. év augusztus 7-én d. e. 9. órája a kir. törvényszék 10 számu hivatal szobájba kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

Az ipolysági kir. tszék 1890. évi julius hó 2-án.

2572—1890. P. sz.

Hirdetmény.

A Drénó községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számu igazságügyminisztери rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyesség megkisérlése s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi augusztus hó 13-án d. e. 9. órája a kir. törvényszék 10. sz. hivatal szobájba kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

Az ipolysági kir. tszék. 1890. évi julius hó 9-én.

2461—1890. P. sz.

Hirdetmény.

A Lontó községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag 1889. az évi 45896. sz. igazságügyminisztери rendelet 9. és 10 §§-aihoz képest az egyesség megkisérlése s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi augusz. hó 8-án d. e. 9 órája a kir. törvényszék 10 számu hivatal szobájba kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésével az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

Az ipolysági kir. törvényszék 1890. junius 28-án.

2511—1890. P. sz.

Hirdetmény.

A Nemesvarbók községben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügyminisztери rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyesség megkisérlése s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi augusztus 7-ére d. e. 9 órája a kir. törvényszék 10 számú hivatal szobájába kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is a kiknek az idézés végzés külön nem kézbesittetik figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire, ezennel idéztetnek.

Az ipolysági kir. törvszék 1890. évi julius 2.

Tisztelettel kérem, győződjön meg, hogy a

„Zacherlin"

valódilag a legelőnyösebb mindon féreg ellen,

mert ez — mint egyedüli, — mely nagy hatással, gyorsasággal minden férget az utolsó nyomig kiirt — a vételnél ne engedje magát távútra vezettetni, követelje a valódi Zacherlint

üvegben J. ZACHERL névvel.

Soha se vásároljon nyitott vagy kimirt, vagy hasonlató utánzatot, de szerezze meg a „Zacherlin"-nel a **Zacherlin-eszközt 30 krért**, mert ezen ujonnan feltalált porbintó nagy megtakaritásra szolgál, mert mondhatni, hogy ez az üveg tartalmát megszaporitja.

KAPHATÓK:

Balassa-Gyarmaton: Felsenburg Tivadar, Feledi Ignácz, Bankó József, Bichár Gyula, Hammer Mihály, Ebenführer Lajos és Winter Armin kereskedésében, Cservenyák György és Kanitz Ottó gyógyszertárában. Ipolysárpatakon: Dombó Károlynál. **Kis-Terennén:** Beck Fülöp utódnálnál. **Losoncon:** Kirchner Danó, Pokorny Elő, Szridt J. V. és fia, Szlávi Lajos, Kirner József és Lapoczka Dániel kereskedésében. **Salgó-Tarjánban:** Roth és Majernik uraknál. **Szécsényben:** Deutsh Sándor Popovics János és Streisinger Salamon uraknál. **Vácon:** Tragor Ignácz, Intaédy Soma, Hufnagel Imre, Millmann Géza, Haidfeld Alojos és Klein Ignácz urak kereskedésében.

680—1890. évi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Dentsch Adolf végrehajtatónak Tóth Mihály végrehajtott szerverő ellen 39 frt tőkekövetelte behatása és járulékai (ezen végrehajtási tőke, a b.-gyarmati kir. törvényszék a szécsényi kir. járásbiróság terletén levő Karancsság község határában fekvő, a Karancs-ségi 41/k sz. telekjavban A. I. 1—7 szorz. alatti ingatlanokban eddigi alperest illető jutalék kétszer 698 frt, a 6. 1—2 szorz. alatti illető jutalékban 128 frt, a 4. 2 szorz. alatti jutalékban 66 frt, a Karancs-ségi 188 sz. tárkvben V. 1 szorzám alatti a vagr. 166. § alkalmazásával egészben 164 irt végre a Karancs-ségi 231. sz. telekjavban A. I. 1 szorz. a. egészben alperes nevére felvett ingatlanokra 37 frt, az árverést összesen 1153 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi augusztus hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Karancs-ság község hásánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási árban azok is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagy készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikiáltott kezdőárban letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál eltérges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismerőszt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben, a kir. járásbiróság, 1890. évi május hó 12-én.

VÉGHLESI

VERA-FORRÁS

Hazánk legtisztább legolcsóbb és legjobb szénsavdús, egyénnyes

SAVANYUVIZE.

VEGHLES-SZALATNYÁN Zólyommegye.

Mindig friss tárlásban kapható a budapesti főraktárban, Erzsébet-körút 56. szám.

Telephon-összeköttetés. Számos raktár a vidéken.

Egyedüli raktár BALASSA-GYARMATON

HUMMER MIHÁLY füszerkereskedő úrnál.

3906—P. 1890.

Hirdetmény.

A Hlba a kösségben gyakorolt italmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügyminiszteri rendelet 9 és 10 §§-ahoz képest az egyesség megkisérlésére s az igenyek ujabbi tárgyalására határidőül 1890. évi augusztus 9-én dél előtt 9 órája a kir. törvényszék 10. számú hivatal szobájába kitüztetett. Mely határidőre a közhirtekosság tagjai, még pedig azok is a kikuek az idézö végzés külön nem kézbesittetik, figyelmeztetésnek az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapitott következményeire ezennel idéztetnek.

A b.-gyarmati kir. törvényszék 1890. évi julius hó 2-án.

HIRDETÉS.

A legközelebbi **Losonczi-Tugári** országos vásár f. 1890. évi augusztus hó 4-ik és 5-én fog megtartatni.

GOLDBERGER D.,
vásárbérlő.

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Számos évi tapasztalat alapján sikerult oly

szórvavető-kézigépet

(Reisinger Szabadalma)

forgalomba hoznunk, mely az eddig ismert gépeknél eddig tapasztalt minden hiányt pótolni képes s ennélfogva az eddig létezett szórvavetőgépeket minden tekintetben felülmúlja.

Szórvavetőgépünk oly könnyen kezelhető, hogy a vetésben egészen járatlan ember is vethet vele és rendszerre 12-órai munkaidő mellett **hász holdat** képes vele bevetni.

Szórvavetőgépünk bármily hullámos talajban is egyforma eredménnyel dolgozik, a mi lóvonatu vetőgépekkel kivihetetlen.

Szórvavetőgépünk nemcsak időt, de magot is takarít meg.

Szórvavetőgépünk olcsóságánál fogva már az első használat után is tökéletesen kifizeti magát.

Ezen, nagyon is fontos előnyeit összevéve, bátrak ajánlhatjuk, hogy szórvavetőgépünk eddig fel nem muhatatlan és meg vagyunk győződve, hogy mindkettőszerű gazda ezentúl fog ezen ritka tulajdonokat megszerezni, mi által aztán a kellemes helyzetbe juthat, hogy végét szakithatja minden próbálgatásoknak, mert szórvavetőgépünk minden igényét az vetésben ki fogja elégiteni.

A teljesen felszerelt gép ára **25 frt.**

Kivánatra szolgálunk bárkinek rajzokkal és bővebbi ismertetésekkel ingyen és bérmentve.

REISINGER és SCHUSCHITZKY,

a szabadalmazott szórvavető-kézigép gyára

LOSONCZON, a „Korona" szálloda mellett. 3—4

Pot de chambre.

Légmentes-hygienikus záróföldél

(Siemang-Guttmann szabadalma.)

Minden államban szabadalmunkat ellátva.

Klosetek, nyilt árnyékszékek, éjjeli edények, szoba-klosetek számára. Szállodákban, kórházakban, fürdőintézetekben, vasutaknál és számos magánosoknál kipróbálva. Minden ily légmentes záró fedéllel ellátott edény teljesen szagtalan s abból semmiféle gázok el nem távozhatnak.

Dr. Korányi Frigyes kir. tan., Dr. Fodor József és Dr. Wiederhofer egy. tan. egyetemi tanárok a legnagyobb elismerésnek nyilatkoztak ez uj tanulmány egészségügyi fontosságáról és kiváló célszerűségéről.

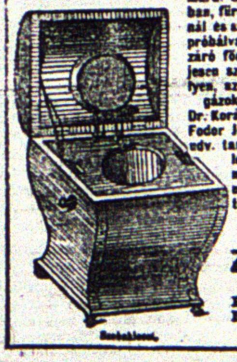

Szobakloset.

Ujonnan javitott

VAJKÖPÜLŐ

(VÁSÁRHELYI szabadalma.)

Három perc alatt a legegyszerűbb kezelés mellett édes tejből, tejszín- vagy tejfőlből a legizletesebb **tea-vaj** készithető. **Kiltüntetve a bpesti orsz. kiállitáson 1885-ben, a budapesti orsz. gazdasági egyesület, továbbá a berlini tajbérlők nagy egylete és az angermündi orsz. gazdasági egyesület által megvizsgálva és kitüntetve.** 10—12% megtakaritás és jobb minőségű vaj. A vaj tartósabb. A visszamaradó édes tej a háztartásban még használható. A készülék még emulgatióhoz is nagyon kitűnő és ezért a budapesti m. kir. vegytani kisérleti állomás által ki lett tüntetve.

Az egyedüli gyártási joget birja:

ZELLERIN MÁTYÁS

cs. és kir. udv. szállitó

Budapesten, nagydiófa-utca 14. szám.

Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Elárusitók kerestetnek. 1894

„Takarék és Hitelintézet" részv. társulat B.-Gyarmaton.

HIRDETMÉNY.

A b.-gyarmati takarék és hitelintézet részvénytársulat igazgatósága ezennel közhirré teszi, miszerint az intézetnél elzálogositott s 1890. május 1-ig lejárt arany, ezüst s egyéb értéktárgyak folyó 1890. évi augusztus hó 7-én d. u. 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Az elárverezendő kézizálog tárgyak számai: 93, 94, 121, 129, 130, 135, 141, 148, 156, 158, 164, 169, 170, 172, 173, 179, 184, 185, 190, 192, 193, 196, 209, 211, 213, 216, 222, 223, 230, 233, 234, 235, 249, 255, 256, 259, 274, 281, 283, 284, 287.

B.-Gyarmaton, 1890. évi julius hó 17-én.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, miszerint a Kövesd községi közbirtokosság tulajdonát képező korcsma épület és hozzá tartozó ingatlan folyó 1890. évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverési feltételek:

1-ör kikiáltási ár 1000 frt o. é.

2-or árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben bánatpénzül letenni.

3-or Legtöbbet igérő vevő tartozik az árverés befejeztével, a bánatpénzen felül 300 frtot letenni.

4-er A fennmaradó vételár hátralék 2 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számitandó 30 illetőleg 60 nap alatt fizetendő.

Nyomatott a kiadó tulajdonos Kék Lászlónál B.-Gyarmaton 1890.